

KRÓNIKA

2018. JANUÁR–DECEMBER

■ Tóth Kálmán

Január

7. Szombathely zsidó közössége emléknapot rendezett dr. Bernstein Béla (1868–1944) történész, bibliafordító, a szombathelyi kongr. izr. hitközség egykori főrabbija születésének 150. évfordulója alkalmából. Dr. Frölich Róbert országos főrabbi és dr. Puskás Tivadar polgármester beszédével felavatták a Zsidó Kultúra Háza (egykori izr. elemi népiskola, Zrínyi Ilona u. 17.) homlokzatán elhelyezett emléktáblát. Ezt követően dr. Frölich Róbert országos főrabbi, dr. Székely János szombathelyi megyéspüspök és dr. Katona Attila egyetemi docens előadása hangzott el dr. Bernstein Béla hitéleti és történetírói munkásságáról a Szombathelyi Zsidó Hitközség székházában (Batthyány Lajos tér 9.).

10. Szombathelyen, a Megyeháza dísztermében bemutatták Keresztúriné Pintér Mária „Ókori Savaria írásban és képben” című kötetét. A könyvpremier vendégeit Majthényi László, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke köszöntötte, a Szülőföld Kiadó gondozásában megjelent kiadványt dr. Tóth Endre régész, egyetemi tanár ismertette.

11. Takács Zoltán Bálint, a sárvári Nádasy Kulturális Központ igazgató történésze „Mi a helyzet Dorottyával?” című, Mária Terézia Dorottya modenai hercegnő, majd bajor királyné életútját ismertető előadása hangzott el a Nádasy Ferenc Múzeum dísztermében.

18. Megnyílt a Szombathelyi Képtár teljes Kassák-gyűjteményét bemutató „A klasszikus újító: Kassák Lajos (1887–1967)” című kiállítás. A közönséget Csapláros Andrea, a Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum (továbbiakban: Savaria MHV Múzeum) igazgatója köszöntötte, majd dr. Gál Zoltán művészettörténész mutatta be a művész alkotói korszakait reprezentáló több mint 70 alkotást.

20. Körmenden az 50 éves Béri Balogh Ádám Táncegyüttes, a vizsáki és szőcei rönkhúzó, valamint a Batthyány Lovasbandérium részvételével felelevenítették a rönkhúzás szokását.

21. Szombathelyen, a Bernstein Béla Kulturális Központban Feiszt György leltáros, Kassai Ferenc grafikus és a szerző, Kerschbaum (Ungár) Katalin közreműködésével bemutatták a „Mozaikok. Élmények, érdekességek, sorsok a családfakutatásban” című könyvet.

Február

22. Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata (továbbiakban: Szombathely MJV Önkormányzata) ez évben is a magyar kultúra napján rendezte meg a hagyományos díjátadó gálát és ünnepi műsort, amelynek keretében elismerésben részesültek a város kulturális életében kiemelkedő munkát végző szakemberek. Az eseménynek az AGORA – Művelődési és Sportház adott otthont.

24. A Berzsenyi Dániel Könyvtárban Bajzik Zsolt történész (Magyar Nemzeti Levéltár Vas Megyei Levéltára (továbbiakban: MNL VaML) előadást tartott „Az egykori Prater – ma Gáyer- és Brenner park – története” címmel. Az eseményt a könyvtár helytörténeti klubja és a Vasi Múzeumbarát Egylet szervezte meg.

25. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Savaria Egyetemi Központ (továbbiakban: ELTE SEK) Természettudományi Centrum megrendezte a XIII. Regionális Természettudományi Konferenciát. A tanácskozás elnöke dr. Veress Márton egyetemi tanár volt. A 18 rövid előadást tartalmazó esemény résztvevőit dr. Balogh András egyetemi docens, centrumigazgató köszöntötte.

25. A Savaria Múzeumban dr. Vig Károly tudományos igazgatóhelyettes köszöntőjével és Czika László fotóriporter ajánló szavaival megnyílt Kércz Tibor természetfotós „Természetes szépségek” című kiállítása.

23. Az Örvidék Ház „szombathelyi polgári esték” sorozata újabb eseményének vendége Vizi E. Szilveszter, az MTA korábbi elnöke, házigazdája Hende Csaba országgyűlési képviselő, az Országgyűlés törvényalkotásért felelős alelnöke volt.

30. A sárvári Nádasdy-vár dísztermében, „Sok csudák voltak jó Magyarországra” címmel előadást tartott Tinódi Lantos Sebestyénről Kátai Zoltán énekmondó és Takács Zoltán Bálint történész.

7. Filmpremierre hívta tagságát és az érdeklődőket a Savaria Múzeumba a Vasi Múzeumbarát Egylet. Zátonyi János „Itáliai műemlékvárosok” című alkotása a múzeumbarátok 2017. október 25–29. közt szervezett észak-olaszországi utazásának élményeit elevenítette fel.

8. A Savaria Múzeumba érkezett a Magyar Természettudományi Múzeum (továbbiakban: MTM) „Szóra bírt csontjaink” című vándorkiállítása. A tárlatot, amelyet Vas megyében feltárt leletekkel is kiegészítettek, Csapláros Andrea múzeumigazgató köszöntő szavai után dr. Medzihradszky Zsófia, az MTM főigazgató-helyettese nyitotta meg.

14. A Savaria Múzeum Kötárában, a „Szent Márton születési helye” című előadással indult dr. Kiss Gábor régész „Szent Márton nyomában. Legenda és valóság” című ötrészes előadássorozata.

16. Szombathelyen az AGORA–MMIK kiállítóterében, „Vérben és vasban” címmel a Nagy Háború négy évét bemutató kiállítás nyílt. A Szombathely MJV Önkormányzata, a Savaria Történelmi Karnevál Közhasznú Közalapítvány és a Szombathelyi Civil Kerekasztal összefogásával létrejött esemény vendégeit dr. Puskás Tivadar, Szombathely MJV polgármestere köszöntötte. Megnyitóbeszédet mondott dr. Hende Csaba országgyűlési képviselő, az Országgyűlés törvényalkotásért felelős alelnöke, a kiállítást szakmai szempontból Csapláros Andrea, a Savaria MHV Múzeum igazgatója méltatta.

19. A Genius Savariensis Szabadegyetem 2017–2018-as tanévének második szemesztere dr. Katona Attila „Állandóság és változás. 1848 jelentésváltozatai a historiográfia tükrében” című előadásával indult. A kurzusnak az ELTE SEK „D” épület, Fszt. II. terem adott állandó otthont.

22. Az MTA Vas Megyei Tudományos Testülete és a Savaria MHV Múzeum tudományos ülést rendezett a Szombathelyi Képtárban „Az év élőlényei 2018-ban” címmel. A résztvevőket dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntötte. A programban dr. Vig Károly (Savaria MHV Múzeum) „Az év rovára az óriás szitakötő”; dr. Szinetár Csaba (ELTE SEK) „Az év hala a balin”; Dankovics Róbert (Savaria MHV Múzeum) „Az év hüllője az elevenszülő gyík”; dr. Gyurác József (ELTE SEK) „Az év madara a vándorsólyom”; dr. Kalmár Sándor (Széchenyi István Egyetem, Mosonmagyaróvár) „Az év emlőse a délvidéki földikutyá”; dr. Schmidt Dávid (Soproni Egyetem, Sopron) „Az év gombája a süngomba”; dr. Balogh Lajos (Savaria MHV Múzeum) „Az év vadvirága a kornistárnics”; Keszei Balázs (Jurisich Miklós Gimnázium, Kőszeg) „Az év fája a virágos kőris”-című előadása szerepelt.

Békefy Antal fotográfus farsangi népszokásokat megőrkítő fényképeiből kiállítás nyílt Sárváron, a Nádasy Ferenc Múzeum Folyosó Galériájában. A tárlatot Hámori Balázs etnográfus ajánlotta a közönség figyelmébe.

25. A kommunizmus áldozatainak emléknapja alkalmából Szombathelyen, a Savaria Nagyszálló előtti téren megemlékezést tartott a Honderú Asztaltársaság Egyesület. Társzervezők voltak: a Polgári Egyesület Szombathelyért, a Recski Szövetség Nyugat-dunántúli Csoportja, az '56-os Szövetség Vas Megyei Szervezete és a Rákóczi Szövetség Szombathelyi Szervezete. Beszédet mondott dr. Nagy Szabolcs történész (Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Kar). A résztvevők égő mécsesekkel átvonultak a Király u. 14. számú házhoz, ahol megkoszorúzták az emléktáblát. Az esemény a MNL Vas Me-

gyei Levéltára előadótermében zárult, ahol az intézmény igazgatója, dr. Melega Miklós és dr. Nagy Szabolcs, a MNL Veszprém Megyei Levéltára igazgatóhelyettese „Kommunista bűnök és (az elmaradt) felelősségre vonás” címmel podiumbeszélgetést folytattak.

26. A Genius Savariensis Szabadegyetem keretében Agócs Nándor „»Princeptst máshol is választhatnak, nemcsak Rómában« – a Iulius–Claudius-dinasztia bukása és az újabb polgárháború” című előadása hangzott el.

28. A Berzsényi Dániel Könyvtárban megnyílt az intézmény helytörténeti klubja által, a Vasi Múzeumbart Egylet közreműködésével rendezett „A derelyeszagatótól a vasutassapkáig – mindent gyűjtő magángyűjtők” című kiállítás. A különleges kollekciót Masszi Ferenc képzőművész ajánlotta a közönség figyelmébe.

Március

1. Szombathelyen, a Vitalitas Galériában, Tóth Csaba Munkácsy-díjas festőművész ajánlásával megnyílt Hatos Csaba festőművész kiállítása.

5. A Genius Savariensis Szabadegyetem programja Lovass Tibor „A befolyásolás művészete” című előadásával folytatódott.

6. A Nagy Háborús Emlékév eseményeként, „Vas vármegyei ezredek és bakák az Isonzó poklában” címmel konferenciát rendezett Szombathely MJV Önkormányzata, a Savaria Történelmi Karnevál Közhasznú Közalapítvány és a Szombathelyi Civil Kerekasztal. A Megyeháza dísztermében megjelentek dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntötte, a tanácskozást dr. Hende Csaba országgyűlési képviselő, az Országgyűlés törvényalkotásért felelős alelnöke nyitotta meg. Levezető elnök Majthényi

László, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke volt. A programban dr. Balla Tibor alezredes osztályvezető (Hadtörténeti Intézet és Múzeum) „Harcok a Piavénál. A hadi helyzet bemutatása”; dr. Kiss Gábor őrnagy, a Hadtörténelmi Levéltár vezetője „Az Osztrák Magyar Monarchia rohamcsapatai az olasz hadszíntéren”; dr. Németh Balázs helytörténész „Doberdó – Isonzó – Piave. A K.U.K. 83. gyalogezred és a 11. huszárezred harctevékenysége az olasz hadszíntéren 1917–1918-ban, személyes visszaemlékezések”; Révész Tamás történész doktorandus „A szombathelyi repülőtér szerepe az első világháborúban”; dr. Katona Attila, az ELTE SEK Történeti és Társadalomtudományi Intézet vezetője, mb. dékán „A háború 3., 4. évének háttérját bemutató közállapotok, az ipar és hadiipar, és a polgári lakosság helyzete”; dr. Polmann Ferenc főtanácsos „Doberdó – Isonzó – Piave. Kikövezt út az összeomlásig”; Harangozó Bertalan, Vas megye kormány megbízottja „Az utódok kötelessége a hősök és áldozatok emlékének megőrzésében” című előadása szerepelt.

8. „Angyalok, anyák, királynők” címmel megnyílt Lesenyey Márta Zsenyinyén élő Munkácsy-díjas szobrászművész kiállítása a Szombathelyi Képtárban. A közönséget Cebula Anna, a Képtár igazgatója köszöntötte, majd Kratochwill Mimi művészettörténész méltatta a tárlatot.

11. A Vasvári Múzeum által szervezett „városnéző séták” sorozat harmadik eseményeként, dr. Zágorhidi Czigány Balázs múzeumigazgató vezetésével a domonkos nővérek zárdáját és iskoláját tekinthették meg az érdeklődők. A rendezvény vendége Kakucs Petra domonkos nővér, a kőszegi Árpád-házi Szent Margit Általános Iskola és Gimnázium igazgatója volt.

12. Lovass Tibor „Hogyan működik korunk tömegkommunikációja?” című előadására a Genius Savariensis Szabadegyetem keretében került sor.

14. A Szombathelyi Képtárban megnyílt Szyksznian Wanda Ferenczy Noémi-díjas grafikusművész, c. egyetemi docens „Életmű” című kiállítása. Köszöntőt mondott Csapláros Andrea, a Savaria MHV Múzeum igazgatója és Cebula Anna képtárigazgató. A tárlatot – amelynek nyitóünnepségén Kiss Mari Jászai-díjas színművésznő, Szörényi Levente, Kossuth-díjas és Erkel Ferenc-díjas zeneszerző és Bródy János, Kossuth-díjas és Liszt Ferenc-díjas zeneszerző, szövegíró is közreműködött – dr. Feledy Balázs művészeti író ajánlotta a közönség figyelmébe.

15. Gyermeksereg népesítette be a Vasi Skanzent a „Huszártoborzó” című játék idejére. A programot a Klapka György Lovas Polgárőr és Hagyományőrző Egyesület szervezte a Savaria MHV Múzeum, az AGORA, a Fekete Sereg Hagyományőrző Csoport, a Szökös Néptáncgyűttes, a Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskola valamint az Őrvidék Ház közreműködésével.

16. A „Sztárcsinálók” előadáshoz kapcsolódva, STAR címmel fotókiállítás nyílt a Weöres Sándor Színház aulájában. A Baráth Noémi, Czika László, Dallos László, Garai Antal, Garas Kálmán, Kaczarski Ágnes, Mészáros Zsolt, Stekovic Gáspár, Timár Gergely és Trokán Nóra felvételeiből összeállított tárlatot Várkonyi Mátyás, Erkel Ferenc-díjas zeneszerző, a rockopera zeneszerzője méltatta.

19. A Genius Savariensis Szabadegyetem résztvevői Urbán Máté „Gyerekkirályból nagy király (Hunyadi Mátyás)” című előadását hallgathatták meg.

20. A „Nagy Háborús Emlékév” rendezvénysorozat keretében, az AGORA –

Savaria Filmszínházban bemutatták Fülöp András producer és Deák Sonja operatőr „Galícia földje borul rám” című dokumentumfilmjét. Az alkotást dr. Holló József Ferenc nyugállományú altábornagy, miniszteri biztos méltatta.

21. A Savaria Múzeumban a „Szent Márton nyomában. Legenda és valóság” című előadásorozat keretében, dr. Kiss Gábor régész a Szent Márton születési helyével kapcsolatos legendákat foglalta össze és elemezte.

Sárváron a Nadasdy Ferenc Múzeumban bemutatták Tóth Ferenc „Magyar huszárok francia földön” című tanulmánykötetét. A Hadtörténeti Intézet és Múzeum gondozásában megjelent könyvet a szerző és a sárvári „Mi vagyunk a huszárok” című állandó kiállítás kurátora, Takács Zoltán Bálint ismertette.

22. Szombathelyen, az Őrvidék Házban bemutatták a Vas vármegye műszaki nagyjai sorozat újabb kötetét, amely Almásy László Ede (1895–1951) életútját ismerteti. Az eseményen dr. Hende Csaba országgyűlési képviselő, az Országgyűlés törvényalkotásért felelős alelnöke, dr. Puskás Tivadar polgármester, Déri Lajos, a Vas Megyei Mérnöki Kamara alelnöke, Kovács Jenő, az Apáczai Csere János Alapítvány elnöke és a szerző, dr. Nemes József, az ELTE SEK docense szólalt fel. A könyv a Szülőföld Kiadó gondozásában jelent meg.

Az MTA Vas Megyei Tudományos Testülete és a Savaria MHV Múzeum előadással és filmbemutatóval idézte fel Almásy György (1867–1933) utazó, Ázsia-kutató, állattani és néprajzi gyűjtő munkásságát. A „Felsőlendvától Belső-Ázsiáig” című eseménynek a Szombathelyi Képtár adott otthont. A résztvevőket dr. Puskás Tivadar polgármester és Csapláros Andrea múzeumigazgató köszöntötte, megnyitót mondott dr.

Vig Károly, az MTA VATT elnöke. Dr. Kubassek János múzeumigazgató (Magyar Földrajzi Múzeum, Érd) „Az Ázsia-kutatás magyar géniuszai” című előadását követően került sor a Szlovén RTV Magyar Műsorok Stúdiója „Felsőlendvától Belső-Ázsiáig. Almásy György életútja” című filmjének bemutatójára.

A MNL VaML adott otthont a Honderű Közéleti Kaszinó rendezvényének. Az esemény vendége, dr. Gereben Ferenc vetített képes előadást tartott „A Nagy Háború egy polgárlány emlékeiben” címmel.

A Szombathelyi Művészeti Szakgimnázium képző- és iparművészeti tagozatának növendékei ez évben is bemutatták az előző tanévben készült legjobb alkotásaikat és a végzett diákok vizsgamunkáit a Szombathelyi Képtárban. A „Relációk” címet viselő tárlatot Veress Ferenc művészettörténész ajánlotta a közönség figyelmébe.

24. A Vas Megyei Honismereti Egyesület első ízben hirdette meg a Vas Megyei Civil Randevút, a honismereti, örökségvédelmi, hagyományörző és kulturális szervezetek találkozóját. A Berzsenyi Dániel Könyvtár előcsarnokában rendezett eseményen 20 civil szervezet képviseltette magát.

25. A Vasi Múzeumbarát Egylet a Szombathelyi Szlovén Önkormányzattal és a Pável Ágoston Szlovén Kulturális Egyesülettel közösen ez évben is megszervezte a hagyományos, virágvasárnapi Pável Ágoston emléksétát. A résztvevők M. Kozár Mária néprajzkutató vezetésével megtekintették a szentgottárdi Pável Ágoston Múzeum kiállításait és a színház épületében az egykori ciszterci apátság maradványait. Meghallgatták a passiók szentmisét a szentgottárdi Nagyboldogasszony Plébániatemplomban, majd a program a Hársas-tónál tartott zenés irodalmi piknikkel zárult.

26. Cierna Lubica és Katona Attila „„68 a szomszédban – személyes emlékek – történelmi narratíva” című előadása a Genius Savariensis Szabadegyetem programjaként hangzott el.

27. A Berzsényi Dániel Könyvtár helytörténeti klubjának „Helyek, épületek, építészek” sorozata keretében Pintér Bálint művészettörténet mesterszakos hallgató (Budapest) „A szombathelyi Bagolyvár helye az építészet történetében” című előadása hangzott el a könyvtár IV. emeleti előadótermében.

28. A Vasi Múzeumbarát Egylet meghívására Lőcsei Péter tanár (ELTE Bolyai János Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium) „Talányok, titkok Weöres Sándor kötetében” címmel előadást tartott a Savaria Múzeumban.

Április

2. Húsvéthétfőn színes programokkal várta a családokat a Vasi Skanzen.

3. A Berzsényi Dániel Könyvtárban bemutatták az Életünk 2018. évi februári, templomokról szóló tematikus számát. Az est vendégei a szerzők: Benkő Sándor, Merklin Tímea, Pál Ferenc, Rétfalvi Balázs és Söptei Imre voltak, a beszélgetést Bokányi Péter irodalomtörténész, szerkesztő vezette.

5. Könyvpremiernek adott otthont a Berzsényi Dániel Könyvtár: bemutatták Balló László „Keringő álom. Szombathelyi történet” című verseskönyvét. A vendégeket dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntötte, a Szülőföld Könyvkiadó gondozásában megjelent kötetet dr. Fűzfa Balázs irodalomtörténész ajánlotta az olvasóközönség figyelmébe.

Sárváron, a Nadasdy Ferenc Múzeum dísztermében Mátyás király uralkodásáról, Vas és Zala megyei vonatko-

zásokról előadást tartott Bilkei Irén, a Zala Megyei Levéltár főlevéltárosa.

6. Elindult a Savaria MHV Múzeum „szombathelyi séták” sorozatának 2018. évi tavaszi idénye. A résztvevők Orbán Róbert vezetésével a város olasz vonatkozású helyeit keresték fel.

Szombathelyen, a Vitalitas Galériában, dr. Takács Zoltán turkológus ajánló szavaival, megnyílt T. Takács Tibor képzőművész „Wunderkammer” című kiállítása.

9. A Genius Savariensis Szabadegyetem programja dr. Gráfik Imre „A néprajztudomány és határai” című előadásával folytatódott.

10. Szombathely MJV Önkormányzata, a Savaria Történelmi Karnevál Közhatalnő Közalapítvány és a Szombathelyi Civil Kerekasztal szervezésében megnyílt Benkő Sándor fotóriporter „Az első világháború szlovéniai és olaszországi emlékhelyei” című tárlata. A Katona-történeti Kiállítás (Szombathely, Aréna u. 8.) tereiben összegyűlteket Csapláros Andrea múzeumigazgató, kuratóriumi elnök köszöntötte, a fényképsorozatot dr. Puskás Tivadar polgármester ajánlotta a közönség figyelmébe. „A háborús emlékhelyek és hadisírok gondozásának törvényi szabályozása és Vas megyei tapasztalatai” címmel felvezető előadást tartott Kiskos Ferenc, a Vas Megyei Temetkezési Kft. ügyvezető igazgatója.

11. Folytatódott a „Szent Márton nyomában. Legenda és valóság” című sorozat a Savaria Múzeumban. Dr. Kiss Gábor régész arról beszélt, hogy valóban Savariában látogatta-e meg szüleit Márton katonai szolgálata letelte után, és tényleg itt került-e összetűzésbe az arianusokkal.

A Berzsényi Dániel Könyvtárban bemutatták Pődör György „A tizenkét drágakő legendája” című kötetét. Az est moderátora Devecsery László író,

költő volt, a résztvevőket Nagy Éva igazgató köszöntötte. A bányászat mai világáról, a szerzővel való barátságáról és a kötetről Fekete István, az Eoszén Kft. ügyvezetője mondta el gondolatait, a kötet létrejöttéről és tartalmáról Pődör György beszélt.

12. Szombathely MJV Önkormányzata és a Vasi Honvéd Bajtársi Egyesület koszorúzási ünnepséget tartott a Magyar Királyi Honvédség III. hadtest doni front-
ra indulásának évfordulója alkalmából a szombathelyi vasútállomás épületén elhelyezett emléktáblánál. A megemlékezésen megjelenteket Obrecsán Mihály ny. ezredes köszöntötte, ünnepi beszédet mondott dr. Puskás Tivadar polgármester.

13–20. Immár 52. alkalommal rendezte meg a magyar nyelv hete helyi eseménysorozatát a Vas Megyei TIT. A nyitó rendezvényen dr. Czetter Ibolya elnöki köszöntője után prof. dr. Balázs Géza egyetemi tanár (ELTE, PKE) „Anyanyelvünk magyarsága”; Blanka Miklós egyetemi hallgató (ELTE) „A magyar nyelv művelés latin forrása: Ephemeres Budenses (1790–1793)” és Mayer Péter egyetemi hallgató (ELTE) „A leggyakoribb helyesírási hibák a sajtóban” című előadása hangzott el.

14–15. A Savaria MHV Múzeum a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával és a Szombathelyi Szlovén Önkormányzattal együttműködve rendezte meg ez évben a Szent György-napi kézműves vásárt. A Vasi Skanzenben tartott sokadalom kulturális programjai közt Chlumetzky Ildikó fazekas, népi iparművész „Múlt a jelenben” című kiállítása is szerepelt. Köszöntőt mondott Csapláros Andrea múzeumigazgató, a tárlatot Czenki Zsuzsanna általános igazgatóhelyettes méltatta.

16. Czetter Ibolya Márai Sándor életéről és műveiről szóló előadásával

folytatódott a Genius Savariensis Szabadegyetem programja.

Márton valóban megkeresztelhetette-e édesanyját és egyáltalán volt-e ehhez joga? Ezt a kérdést járta körül dr. Kiss Gábor régész előadása a „Szent Márton nyomában. Legenda és valóság” sorozat újabb eseményén, a Savaria Múzeumban.

18. Szombathelyen, a Zárda (Szent Norbert)-templomban bemutatták a Szülőföld Könyvkiadó „Híres szombathelyi nők” sorozatának 18. kötetét, amely a vasi megyeszékhely történetében is meghatározó szerepet betöltő domonkos nővérek 1905–1950 között végzett szolgálatát ismerteti. Az eseményen beszédet mondott Harangozó Bertalan kormány megbízott, dr. Székely János megyéspüspök, dr. Takátsné dr. Tenki Mária, a sorozat ötletgazdája, Szombathely MJV Kulturális, Jogi és Társadalmi Kapcsolatok Bizottságának elnöke. A kötetet dr. Melega Miklós levéltárigazgató (MNL VaML) ajánlotta az olvasóközönség figyelmébe.

20. Vasváron, a Nagy Gáspár Kulturális Központban, Tóth Csaba Munkácsy-díjas festőművész, az ELTE SEK főiskolai docense, a Vasvári Békeház Képzőművészeti Gyűjteményének mentora ajánlásával megnyílt V. Tóth László (1930–2001) festőművész emlékkiállítása.

23. A Genius Savariensis Szabadegyetem tavaszi szemesztere keretében dr. Fűzfa Balázs „Egy új műfaj a láthatáron: a »skandináv krimi«” címmel előadást tartott.

26. Az Iseum Savariense Régészeti Műhely és Tárházban bemutatták Tóth Endre régész professzor „A Magyar Szent Korona és a koronázási jelvények” című könyvét. Az Országház Könyvkiadó gondozásában megjelent kötetet Veszprémy László, a Hadtörténeti Intézet igazgatója méltatta, majd Sosztarits Ottó régész pádiumbeszélgetést folytatott a szerzővel.

A Nádasdy családról szóló két könyv premierjére került sor Sárváron, a Nádasdy-vár lovagtermében. Gróf Nádasdy Borbála „Asszony szerelem, asszony sors” című életrajzi kötetét a Nádasdy Ferenc Múzeum történésze, Takács-Reichardt Gabriella mutatta be. Takács-Reichardt Gabriella: „Imádságok a reformáció korából. Nádasdy Pál: Áhítatos és buzgó imádságok” című kötetét Nádasdy Borbála ajánlotta a közönség figyelmébe.

25. A Vasi Múzeumbarát Egylet soron következő rendezvényének vendége Karáth László, a Premontrei Rendi Szent Norbert Gimnázium ny. igazgatója volt. A Savaria Múzeumban, „Apám hadinaplója – 3. rész. Az „Emlékek a második világháborúból” címmel tartott pódiumbeszélgetést Tóth Kálmán múzeumpedagógus vezette.

27. A Berzsényi Dániel Könyvtárban bemutatták Murai András és Tóth Eszter Zsófia „1968 Magyarországon” című könyvét. A szerzőkkel Kozma Gábor újságíró beszélgetett.

28. A Szombathelyi Képtárban megnyílt Soproni Somlai Attila, szombathelyi születésű festőművész „A múlt és a jövő nem a tiéd...” című kiállítása. A megjelenteket Koczka Tibor kultúráért felelős alpolgármester köszöntötte, a tárlatot Jordán Tamás, Kossuth- és Jászai Mari-díjas színész, rendező, a Weöres Sándor Színház ügyvezető igazgatója nyitotta meg.

28–29. A Herényi Kulturális és Sport Egyesület 16. alkalommal rendezte meg a „herényi virágút” elnevezésű virág- és dísznövénykertészeti kiállítást és vásárt.

30. A körmendi Városi Kiállítóteremben dr. Pandula Attila, az ELTE BTK Történelem Segétdományai Tanszék docense ajánlásával megnyílt „A vitéz Batthyányak fegyvertára” című kiállítás. Az esemény résztvevőit Bebes István polgármester köszöntötte.

Május

2. A Berzsényi Dániel Könyvtár helytörténeti klubja „Helyek, épületek, építések” sorozatában dr. Kiss Gábor régész (Savaria MHV Múzeum) „Az elfeledett szombathelyi vár” című előadása hangzott el.

7. A Genius Savariensis Szabadegyetem tavaszi előadásainak sorát Nagy Anna „A művészet ereje, avagy szép az, ami érdek nélkül tetszik?” című előadása zárta.

10. Az ELTE SEK Vizuális Művészeti Tanszéke ezúttal is a Szombathelyi Képtárban rendezte meg a végzős hallgatók diplomakiállítását „Ugrás a térbe” címmel. A megnyitóünnepség résztvevőit Csapláros Andrea múzeumigazgató köszöntötte, a tárlatot dr. Bordács Andrea esztéta, a tanszék vezetője és Jordán Tamás, a Weöres Sándor Színház igazgatója nyitotta meg.

11. A Savaria MHV Múzeum „szombathelyi séták” sorozatának második eseményén, Orbán Róbert vezetésével, a város cseh vonatkozású helyeit tekintették meg a résztvevők.

A „közösségek hete” rendezvénysorozat keretében, az Iseum állandó kiállításában, „Isis-hívők közössége Savariában” címmel tárlatvezetést tartott az érdeklődőknek Sosztarits Ottó régész.

12. „Láttad már?” címmel, tematikus vezetésekre várta a látogatókat a Vasi Múzeumi Látványtár a „közösségek hete” alkalmából.

13. A Vasvári Múzeum városnéző séták sorozata 5. eseményén dr. Bendefy (Benda, Bendefy-Benda) László (1904–1977) vasvári emlékhelyeit kereshették fel az érdeklődők. A Városi Könyvtár Dr. Bendefy László Emlékgyűjteményét Gyöngyösi Zsuzsanna könyvtárigazgató mutatta be a séta résztvevőinek.

15. A MNL VaML 25. alkalommal rendezte meg a Vas megyei levéltári napot. A „Forradalmak és háborúk kora. 1848–1849 és 1914–1918 eseményei Vas vármegyében” címet viselő konferencia elnöke dr. Hermann Róbert főtanácsos, tudományos helyettes (HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Budapest) volt, a tanácskozást dr. Szabó Csaba főigazgató (Magyar Nemzeti Levéltár) nyitotta meg. A programban dr. Hermann Róbert (Budapest) „Ujváry István honvéd alezredez és a 45. honvéd zászlóalj”; dr. Tilcsik György (Szombathely) „»Szívesen szolgálok hazámnak ...« Wimmer Ágoston szerepe a népfelkelésben. Adalékok az 1848. őszi Vas vármegyei népfelkeléstörténetéhez”; dr. Horváth Béla (Budapest) „Hertelendy Miklós a Württemberg-huszárok élén”; dr. Pál Ferenc (Szombathely) „Az 1. világháború hatása a vasi falvak hétköznapjaira”; dr. Melega Miklós (Szombathely) „Szombathely a Nagy Háború időszakában”; dr. Horváth Sándor (Szombathely) „Az ostffyasszonyfai hadifogolytábor”; Söptei Imre (Kőszeg) „Cenzúra Vas vármegyében az 1. világháború idején”; Mayer László (Szombathely) „Vályi Manó, az Arany Vitézségi Érem kitüntettje”; dr. Németh Balázs (Szombathely) „1918 a háborús kitüntetések tükrében”; Bajzik Zsolt (Szombathely) „Sebesültek ápolása és hadigondozása hátországban”; Feiszt György (Szombathely) Az 1. világháború hőseinek Vas megyei emlékművei” című előadása szerepelt.

16. A Berzsenyi Dániel Könyvtár és az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Vas Megyei Területi Csoportja szervezésében bemutatták Kovács László „Segner János András. Egy jeles hungarus a 18. századból” című monográfiáját, amely a Magyar Tudománytörténeti és Egészségtudományi Intézet gondozásában jelent meg. A szerzővel dr. Kovács József, az ELTE

Gothard Asztrofizikai Obszervatórium tudományos főmunkatársa beszélgetett.

Dr. Kiss Gábor régész előadásorozata (Szent Márton nyomában. Legenda és valóság) a „Szent Márton keresztel” című előadással folytatódott a Savaria Múzeumban.

23. A Vasi Múzeumbarát Egylet pódiumbeszélgetést szervezett Bándi Gábor (1939–1988) régész, múzeumigazgató halálának 30. évfordulója alkalmából a Savaria Múzeumban. A „Tizenkét és fél év a Vas megyei múzeumok élén” című esemény narrátora dr. Horváth Sándor néprajzkutató, vendégei Ilon Gábor régész, Fitz Péter és Várkonyi György művészettörténészek voltak.

23–25. Az AGORA – Savaria Filmszínház 5. alkalommal rendezte meg a Savaria Filmszemlét. Az eseményhez „A mozgókép, mint közösségformáló eszköz” című előadásorozat kapcsolódott, amelynek a Vasi Megyei TIT Egyesület székháza adott otthont.

24. A MNL VaML előadó- és kiállítótermében bemutatták a levéltár és a Szombathelyi Evangélikus Egyházközség gondozásában megjelentetett „Ágostai és helvét. A reformáció története Vas vármegyében” című kiadványt. Köszöntőt mondott Gregersen-Labossa György lelkész, a kiállítási kalauzt Gáncs Péter püspök (Magyarországi Déli Evangélikus Egyházkerület) ajánlotta az érdeklődők figyelmébe.

25. A Savaria MHV Múzeum „szombathelyi séták” sorozata a lengyel vonatkozású helyek felkeresésével folytatódott.

A magyar régészet napján különböző programokkal várta az érdeklődőket a Vasi Múzeumi Látványtár és az Iseum Savariense Régészeti Műhely és Tárház. A látványtárban egyéni látogatók, iskolai csoportok, családok vehettek részt játékos foglalkozásokon, az Iseumban Sosztarits Ottó régész a római „élet-

pálya-modellről”, Mayer László levéltáros Lipp Vilmos (1835–1888) régészeti pályafutásáról, dr. Pap Ildikó Katalin régész egy középkori város életlehetőségeiről tartott előadást.

27. Csemepeszkopács Község Önkormányzata a Szent Mihály-templom körüli téren immár 18. alkalommal rendezte meg a mesterségbemutatókkal, színpadi produkciókkal és más látványosságokkal színesített középkori vásári forgatagot.

28. A szombathelyi vasútállomásra érkezett vagonban megnyílt az Élet Menete Alapítvány Holokauszt Vándorkiállítás. Megnyitóbeszédet mondtak: dr. Puskás Tivadar polgármester, Forgács János holokauszt túlélő, dr. Székely János megyéspüspök (Szombathelyi Egyházmegye), dr. Verő Tamás főrabbi, Czubor Ferenc lelkész (Hit Gyülekezet), Márkus Sándor elnök (Szombathelyi Zsidó Hitközség) és Gordon Gábor kuratóriumi elnök (Az Élet Menete Alapítvány).

A szombathelyi városháza házasságkötő termében bemutatták Merklin Tímea újságíró és Benkő Sándor fotóriporter „Sempervivum Savariense. Szombathelyi temetők és kripták” című könyvét. A rendezvény vendégeit dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntötte, beszédet mondott P. Csány Péter SDB plébános, rendházigazgató. A Szülőföld Könyvkiadó gondozásában megjelent kötetet Nagy Éva igazgató (Berzsenyi Dániel Könyvtár) méltatta.

31. A Berzsenyi Dániel Könyvtár adott otthont a Brenner János Általános Iskola és Gimnázium tanulói által készített „Brenneresek a Brenner-villáért” című film bemutatójának.

Június

4. Szombathely MJV Önkormányzata és a Polgári Egyesület Szombathelyért megemlékezést szervezett a nem-

zeti összetartozás napja alkalmából. A Szent István parkban álló első világháborús emlékműnél Surján László európai parlamenti képviselő ünnepi beszédet mondott, majd az evangélikus templomnál tartott emlékműsorral folytatódott a rendezvény. Ezután az AGORA – Savaria Filmszínházban bemutatták Faragó Mária „Menaságra repülj” című dokumentumfilmjét.

A Magyar Nemzeti Levéltár „Bővülő történelem. Az elmúlt tizenöt év iratajándékozásai” című vándorkiállításának szombathelyi bemutatójára a MNL VaML előadó- és kiállítótermében került sor. A vendégeket dr. Melega Miklós igazgató köszöntötte, a kiállítást M-Szabó Dorottya főlevéltáros (MNL Országos Levéltára) nyitotta meg.

5. A császári és királyi 83. gyalogezred tiszteletére állított emlékművénel (Szombathely, Jókai park) felavatták az ezred olasz hadszíntéren folytatott harctevékenységének helységneveit tartalmazó emléktáblát. A megjelenteket dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntötte, a 83-asok piavei harcait dr. Német Balázs hadtörténeti kutató, az emléktábla történetét Balogh Péter építész idézte fel. A táblát több szervezettel együttműködve Szombathely MJV Önkormányzata és a Rumi Rajki Kör állította.

7. „Mátyás király emlékévé 2018” címmel, dr. Hende Csaba fővédnökségével, konferenciát rendezett a Nemzetstratégiai Kutatóintézet – Őrvidék Ház. A résztvevőket Majthényi László, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke köszöntötte, a tanácskozás levezető elnöke Jagadics Péter ny. alezredes volt. A programban dr. Négyesi Lajos ezredes, egyetemi adjunktus (HM) „Hunyadi Mátyás és kora”; dr. Bali János kutatási, stratégiai és koordinációs igazgató (NSKI) „Mátyás király helye a magyar nemzeti emlékezetben”;

Kovács Jenő elnök (Apáczai Csere János Alapítvány), „A Hunyadi család és Vajdahunyad vára”; Csapláros Andrea igazgató (Savaria MHV Múzeum) „A görög és római művészet újraértelmezése a reneszánsz korában”; Csány Péter plébános, rendházigazgató (Szent Kvirin Plébánia és Rendház) „Az egyház szerepe a Hunyadiak életében”; Varga Tibor (HOHE Vas megyei szervezete) „A fekete sereg katonái”; Feiszt György ny. levéltáros „Miért a holló a Hunyadiak címere?”; dr. Tóth József ny. tanár „Mátyás király és a fekete sereg Vas vármegyei vonatkozásai”; Urbán Máté történész (ELTE SEK) „Mátyás az igazságos?”; Dalos Tibor történelem tanár (Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola) „Hunyadi Mátyás a mai magyar közoktatásban”; dr. Nemes István osztályvezető főorvos (Markusovszky Kórház) „Mátyás király halála orvosi szemmel” című előadása szerepelt.

A Savaria Múzeumban megnyílt a „Földi virágegyetem” című kiállítás. A közönséget Csapláros Andrea múzeumigazgató és dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntötte, a tárlatot annak irodalmi szerkesztője, Ambrus Lajos, József Attila-díjas író és kurátora, dr. Balogh Lajos botanikus ajánlotta a múzeumlátogatók figyelmébe.

8. Újra megnyitotta kapuit az olvasóközönség előtt a Szent Márton Kölcsonkönyvtár. Az immár új helyen, a Szily János u. 5. sz. alatt működő gyűjtemény átadóünnepségén áldást mondott dr. Székely János megyéspüspök.

A Savaria MHV Múzeum Szent Márton Intézete és a Szent Márton Európai Kulturális Útvonal Magyarországi Tanácsa Egyesület szimpóziumot szervezett a Szombathelyi Képtárban a Savariában született Szent Leonianus apát tiszteletére. Csapláros Andrea múze-

umigazgató köszöntőjét, dr. Puskás Tivadar polgármester és dr. Székely János megyéspüspök megnyitóbeszédét követően dr. Kiss Gábor régész „Nyugat-Pannónia ismeretlen korszaka (374–568)”; Sosztarits Ottó régész „Páva a római sír-emlékeken”; dr. Tóth Endre régész „Leonianus és a gótok”; dr. Zágórhidi Czigány Balázs történész „Felirat Leonianus szarkofágján”; dr. Pap Ildikó Katalin régész „Fegyveres férfiak és felélszerelt asszonyaik a szelestei langobard temetőben” és Ferencz Eszter művész restaurátor „Megmentett germán kincsek” című előadása hangzott el.

10. A „városi séták” sorozat 6. eseményén a Vasvári Múzeum kirándulást szervezett Bérbaltavárra. A résztvevők Németh Béla polgármester vezetésével megtekintették az Őslénytani Múzeumot, a Nagy Gáspár Emlékházat és a katolikus templomot.

12. Pálvölgyi M. Tamás grafikusművész első bemutatkozó kiállítására került sor Sárváron, a Nadasdy Ferenc Múzeum Folyosó Galériájában. A tárlatot Dabóczi Dénes művészettörténész nyitotta meg.

15. Az Orbán Róbert által vezetett „szombathelyi séták” sorozat 2018. évi tavaszi idénye a „Görögök és cincárok nyomában” című eseménnyel zárult.

18. Sétát szervezett a Szent Márton temetőben a Berzsényi Dániel Könyvtár helytörténeti klubja. Az érdeklődőket Torjay Valter művészettörténész kalauzolta.

20. Könyvpremierre került sor a Berzsényi Dániel Könyvtárban. Alexa Károly „Koldusállás” című könyvének bemutatóján egybegyűlteket dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntötte, majd pódiumbeszélgetésre került sor a szerző, Ambrus Lajos, József Attila-díjas író és Majthényi László, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke részvételével.

22. Kőszegen, a Jurisics Vármúzeumban, Huber László polgármester köszöntőjével és dr. Bognár Balázs tü. ezredes, a Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatója ajánló szavaival, megnyílt a Kőszegi Önkéntes Tűzoltó Egyesület 150 éves jubileumi kiállítása.

Dr. Kiss Gábor régész sorozata a „Séta Szent Márton »szülőhelyén«” című eseménnyel zárult.

23. Savaria MHV Múzeum 2018-ban csillagászati tematikus kiállítássorozatot szervezett „ASTRO” címmel. A sorozat első, „A nap, a hold és a csillagok a hagyományos közösségek életében” címet viselő eleme a Vasi Skanzenben nyílt meg a Múzeumok éjszakái keretében. Az érdeklődőket Csapláros Andrea múzeumigazgató köszöntötte, a tárlatot Sári Zsolt, a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum főigazgató-helyettese méltatta, majd dr. Horváth Sándor intézményvezető, néprajzkutató tárlatvezetést tartott.

29. Az „elmozdulás” volt a témája a 6. Textilművészeti Triennálénak, amelyet ezúttal is öt kategóriában rendezett meg a Szombathelyi Képtár. Czenki Zsuzsanna általános igazgatóhelyettes és dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntője után Simonffy Márta, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének elnöke nyitotta meg a kiállítást. A triennáléval egy időben, „A textil szombathelyi útja 1970–2018” címmel reprezentatív válogatást is láthatott a közönség a Szombathelyi Képtár fal- és tértextil-, valamint miniatúrtextil-gyűjteményéből.

29. Megemlékezést és koszorúzást tartott Szombathely MJV Önkormányzata, a 350. sz. Szent Márton Cserkészcsapat, a Savaria Történelmi Karnevál Közhasznú Közalapítvány és az Őrvidék Ház a magyar egészségügy napja alkalmából Szombathelyen, az Őrvidék Házban. A megjelenteket dr. Puskás Tivadar pol-

gármester köszöntötte, majd dr. Kopcsó István orvos dandártábornok „Katonaorvosok az első és második világháborúban” címmel előadást tartott. Sor került a „Dédapám Nagy Háborús története” címmel meghirdetett pályázat eredményhirdetésére. Az esemény a Markusovszky Kórház külső telephelyén, a háborúban elhunyt orvosok és egészségügyi személyzet emlékművénél tartott koszorúzási ünnepséggel zárult. Beszédet mondott Harkay Péter, a III. Nyugat-magyarországi Cserkészkerület vezetőtiszteje.

30. A „Múzeumok éjszakái” elnevezésű szombathelyi eseménysorozat második hétvégéjén, hét helyszínen (Savaria Múzeum, Smidt Múzeum, Szombathelyi Képtár, MNL VaML, Szombathelyi Törvénytárház, MÁV-székház, GYSEV motorműhely) vehettek részt különböző foglalkozásokon, performance-okon, ismeretterjesztő előadásokon a vendégek. A Smidt Múzeumban megnyílt az ASTRO sorozat újabb, „Az idő – keresve az igazságot” című kiállítása, amely az intézmény és az ELTE Gothard Asztrofizikai Obszervatórium gyűjteményéből válogatott műtárgyakat és dokumentumokat sorakoztatott fel.

Július

7. Szerte az országból érkeztek aratóbandák a 18. büki aratóünnepre.

7–8. Több mint 30 mester kínálta portékáját Magyarországon, a 17. alkalommal megrendezett Fazekasnapokon. A rendezvény a szokásos módon, szakmai előadásokkal kezdődött.

8. A Vasvári Múzeum „városnéző séták” sorozatának hetedik eseményén a Szűz Mária tiszteletére szentelt (temetői) templomban folyó kutatásokat tekintették meg a résztvevők dr. Papp Ildikó Katalin régész vezetésével.

13–14. A Berzsényi Dániel Könyvtár és a Herényiek Háza adott otthont a Képes-

levelezőlap-gyűjtők Egyesülete országos kiállításának és gyűjtőtálalkozójának. A rendezvény az utóbbi helyszínen, dr. Nagy Attila orvos, író „Képhibák és hibás képeslapok” című előadásával kezdődött. A könyvtárban másnap megrendezett, 10 kiállító kollekciójából válogatott tárlatot Nick Ferenc, a Magyar Kultúra Lovagja cím alapítója nyitotta meg.

13–15. Tizedik alkalommal rendezték meg Sárváron a Nadasdy Történelmi Fesztivált. Az eseménysorozat a Fekete bég szobránál tartott megemlékezéssel és koszorúzással indult.

17. Szombathelyen, a Szily János Egyházmegyei Gyűjtemény és Látogatóközpontban megnyílt a Kárpát-haza Galéria „Boldogasszony” című kiállítása. A képzőművészeti tárlat fővédnöke Áder János, Magyarország köztársasági elnöke, védnöke dr. Székely János, a Szombathelyi Egyházmegye megyéspüspöke volt. Ünnepi köszöntőt mondott dr. Puskás Tivadar, Szombathely Megyei Jogú Város (továbbiakban Szombathely MJV) polgármestere és dr. Székely János megyéspüspök. Ünnepi beszédet mondott Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke. A kiállítást megnyitotta Tóth Norbert, a Forrás Művészeti Intézet igazgatója. A megnyitó rendezvény házigazdája Farkas Csaba, az Őrvidék Ház igazgatója, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet munkatársa volt.

19. A székelység tárgyi hagyatékát bemutató kiállítás nyílt a sárvári könyvtárban „Vándor székely” címmel. A kollekciót, amely az erdélyi Bálinth Zoltán több évtizedes gyűjtőmunkájának eredményeként jött létre, Raskóné Déri Erzsébet, a kiállítás kurátora ajánlotta a közönség figyelmébe.

20. A Megyeháza dísztermében ünnepségre került sor a Prima Primiissima-díjas prof. dr. H. C. Pusztay Jánost 70.

születésnapja alkalmából. Az ünnepeltet műsoros rendezvény keretében Harangozó Bertalan kormány megbízott (Vas Megyei Kormányhivatal), Majthényi László elnök (Vas Megyei Közgyűlése), dr. Puskás Tivadar polgármester, dr. Németh István rektorhelyettes (Eötvös Loránd Tudományegyetem Savaria Egyetemi Központ – továbbiakban: ELTE SEK), Horváthné dr. Molnár Katalin centrumvezető (ELTE SEK), dr. Vörös Ferenc tanszékvezető (ELTE SEK), dr. Bárczi Zsófia dékán (Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem), dr. Balázs Géza tanszékvezető (ELTE BTK) és dr. Pomozi Péter egyetemi docens (ELTE BTK) köszöntötte.

21. Sárváron, a Nadasdy-várban, Kondora István polgármester ajánlásával, bemutatták a „Sárvár 50” című fotóalbumot. A várossá avatás 50. évfordulója alkalmából megjelent kiadvány anyagából kiállítás is nyílt a Nadasdy-vár Folyosó Galériájában.

21–22. Nagyrákos Község Önkormányzata ez évben is megrendezte a hagyományos Völgyhídi Vásárt.

Augusztus

3–5. „Félhold és telihold” címmel immár 12. alkalommal rendezték meg a kőszegi ostromnapokat.

3–20. A vasvári Nagy Gáspár Kulturális Központ ez évben is megrendezte a „hegyháti napok” elnevezésű eseménysorozat sokszínű kulturális programjait.

20. „Aratóünnep, aratókoszorúk, kalászfonatok” címmel kamarakiállítás nyílt a Vasi Skanzenben. A szalmaidészekből összeállított tárlatról dr. Illés Péter kulturális antropológus (Savaria Múzeum), a kiállítás rendezője osztotta meg gondolatait a jelenlévőkkel. Szintén e napon mutatta be a Vasi Skanzen a Nemzeti Emlékezet Bizottsága „Sorsfordítás” című, a magyar paraszti társada-

lom 1945 és 1962 között történt felszámolásának dokumentumaiból válogató kiállítását. A megnyitón dr. Hende Csaba országgyűlési képviselő, az Országgyűlés alelnöke és dr. Puskás Tivadar polgármester beszédét követően dr. Soós Viktor Attila történész, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága tagja ajánlotta a bemutatott forrásanyagot a múzeumlátogató közönség figyelmébe.

23. A Savaria Történelmi Karnevál előestéjén az Iseumban, „Varázslás és csillaghit a rómaiaknál” címmel megnyílt a Savaria MHV Múzeum „ASTRO” sorozatának legújabb kiállítása. A megnyitón Csapláros Andrea múzeumigazgató és dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntője után Varga Benedek, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója méltatta a tárlatot, amelyet dr. Láng Orsolya, a Budapesti Történeti Múzeum igazgatóhelyettese ajánlott az érdeklődők figyelmébe.

Szeptember

6. Könyvpremierre került sor Szombathelyen az Őrvidék Házban. Az intézmény Irodalmi Műhely programsorozata keretében bemutatták Jagadics Péter „1968 – Egy elfeledett hadjárat” című könyvét. Az esemény résztvevőit dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntötte, a korszakról politikai helyzetelemzést tartott és a könyvet méltatta dr. Hende Csaba, az Országgyűlés alelnöke, Szombathely országgyűlési képviselője. A Szülőföld Kiadó gondozásában megjelent kötet előéletéről és kutatómunkájáról a szerző rövid ismertetőt tartott. A korabeli katonai helyzetet Obrecsán Mihály nyugállományú ezredes mutatta be.

6. A Berzsenyi Dániel Könyvtárban Pete Polgár Máté „A lelkész lánya” című regényével ismerkedhettek meg az olvasók. A kötet a Magyar Nyugat Könyvkiadó gondozásában jelent meg,

A szerzővel, aki a Brenner János Általános Iskola és Gimnázium lelkésze és hittanára, dr. Puskás Tivadar polgármester bevezetője után H. Pezenhófer Brigitta pódiumbeszélgetést folytatott.

7. Az irodalom állt a Savaria MHV Múzeum „szombathelyi séták” őszi sorozatának középpontjában. A felkeresett helyszínek egy-egy költő életéhez vagy valamely verséhez kötődtek. Az első alkalom egyes állomásain Bárdosi Németh János, Heimler Jenő, Pável Ágoston, Ősz Iván és Horváth József Elek versei és Orbán Róbert rövid ismertetői hangzottak el.

8. A szombathelyi nemzetiségi önkormányzatok, valamint a HÁROFIT Közhatalmú Egyesület, a Szombathelyi Horvátok Egyesülete, a Pável Ágoston Szlovén Kulturális Egyesület és a Savaria MHV Múzeum közösen szervezte meg a 15. Szombathelyi Nemzetiségi Napot, amelynek a Vasi Skanzen adott otthont. A német, horvát, szlovén és roma kulturális csoportok fellépése után kézműves foglalkozások szerepeltek a programban.

11. A Szombathelyi Képtárban megnyílt az „ASTRO” sorozat újabb, „Kívül – Szonda a jövőbe. Űrkorszak a művészetben” című kiállítása. A hét képzőművész alkotásaiból válogatott tárlat megnyitóján Csapláros Andrea múzeumigazgató és dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntő szavai után Sirokai Mátyás költő és Szöllősi Mátyás író saját műveikből olvastak fel részleteket.

12. „Legenda és valóság: Az elfeledett szombathelyi vár és egykori urai” címmel, dr. Kiss Gábor régész vezetésével, új sorozatot indított a Savaria MHV Múzeum. Az első alkalommal az egykori középkori erődítmény maradványait tekinthették meg az érdeklődők a Járdányi Paulovics István Romkertben.

Farkas Ferenc szobrászművész kiállítására és képzőművészeti albumá-

nak bemutatására hívta olvasóközönségét a Berzsényi Dániel Könyvtár. A tárlatot Tóth Csaba, Munkácsy-díjas festőművész nyitotta meg, az albumot Horváth Péter, a Rumi Rajki Műpártoló Kör és a szombathelyi KÉSZ alapító tagja méltatta.

13. A Berzsényi Dániel könyvtárban bemutatták az „Akik tollat fogtak. A Répce-vidék költőinek antológiája” című kötetet. A két szerkesztővel, Sudár Lászlóné T. Molnár Zsuzsannával és Sági Ferencsel dr. Fűzfa Balázs irodalomtörténész beszélgetett.

16. A kulturális örökség napjai programsorozathoz kapcsolódva Mayer László levéltáros (MNL VaML) „Történetek a szergényi Geist családról” című előadása hangzott el Szigényben, az evangélikus gyülekezeti teremben. A programot a Vasi Múzeumbarát Egylet szervezte.

A Savaria MHV Múzeum – Szent Márton Intézet három programmal csatlakozott a 2018-as Ars Sacra Fesztivál országos rendezvénysorozatához. Az első alkalommal Orbán Róbert, az intézet munkatársa a söptei Szent Márton-templom barokk oltárát mutatta be az érdeklődőknek „Ki vagy Te, aki előttem állsz?” címmel.

18. 30 évvel a megszűnése után, első alkalommal mutatkozott be a Szombathelyi Képtárban a Vasi Műhely. Az alapítás 50. évfordulójára szervezett tárlaton 26 művész alkotásait tekinthette meg a közönség. A megnyitón Cebula Anna igazgató köszöntője után Rasperger József grafikus idézte fel a csoport történetét. A jelenlévő egykori és mai tagokat Vas Megye Önkormányzata nevében dr. Balázs Péter megyei jegyző díszoklevéllel köszöntötte. A tárlatot Tóth Csaba Munkácsy-díjas festőművész méltatta.

A Szombathelyi Egyházmegyei Kollégium volt a helyszíne az Ars Sacra Fesztivál keretében rendezett máso-

dik programnak. Kontuly Béla „Jelenelek Szent Márton életéből” című festményét Szommer Ildikó, a Savaria MHV Múzeum Szent Márton Intézet munkatársa ismertette.

23. Szombathelyen, az Újperinti Községi Házban (Szombathely, Erkel Ferenc u. 3.) Csány Péter plébános, Ágh Ernő önkormányzati képviselő és dr. Pál Ferenc levéltáros ajánló szavaival megnyílt a „Kő a Kőre, Szombathely településrészei” című kiállítás.

24. A Vas Megyei Szakképzési Centrum Puskás Tivadar Szakképző Iskola és Kollégium galériájában (Szombathely, Petőfi Sándor u. 1.) megnyílt a „Képek és kortörténeti dokumentumok a 2. világháborúból” című kiállítás. A vitéz Fonyódi László gyűjteményéből összeállított kollekción Jagadics Péter nyugállományú alezredes ajánlotta a diákok figyelmébe.

A Berzsényi Dániel Könyvtár helytörténeti klubja a Szombathelyi Széptő Egyesülettel együttműködve újra megtartotta a hagyományos Szent Márton temetői sétáját, ezúttal Orbán Róbert helytörténész vezetésével.

A Berzsényi Dániel Könyvtárban bemutatták Pődör György Szétmossott írásjelek című könyvét. Az est moderátora Devecsery László író, költő volt, a résztvevőket Nagy Éva könyvtárigazgató köszöntötte, a kötet létrejöttéről és tartalmáról a szerző beszélt.

28. Az ELTE Gothard Asztrofizikai Observatórium és Multidiszciplináris Kutatóközponttal együttműködésben valósult meg a Savaria MHV Múzeum „ASTRO” sorozatának „Planetária” című kiállítása. A Savaria Múzeum dísztermében megrendezett tárlat megnyitóján dr. Vig Károly tudományos igazgatóhelyettes és Czenki Zsuzsanna általános igazgatóhelyettes után dr. Takátsné dr. Tenki Mária, Szombathely MJV Jogi

és Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága elnöke köszöntötte a látogatókat, majd dr. Jankovics István tudományos főmunkatárs, c. egyetemi tanár ajánlotta a látványosan prezentált ismeretanyagot a közönség figyelmébe.

28–29. A „Kutatók éjszakája” országos programsorozathoz ismeretterjesztő előadásokkal, eseményekkel csatlakozott a Vasi TIT és az ELTE Gotthard Asztrofizikai Observatórium.

29. Kercaszomor Község Önkormányzata túrát és előadásokat szervezett a település első említésének 810. évfordulójára alkalmából. A séta a református templomtól a középkori Szent Vencel-templom Pusztatemetőben lévő maradványaihoz vezetett. A református templomban tartott emlékülésen Benczik Gyula levéltáros, dr. Kiss Gábor régész (Savaria MHV Múzeum) és dr. Zágórhidi Czigány Balázs történész (Vasvári Múzeum) „A kercai Szent Vencel-templom az írott forrásokban”, „Szent Vencel-templomok a Dunántúlon”, „Szent Vencel kultusza a középkori Magyarországon” és „A Pusztatemetőben állt templom gótikus kövei a református templomban” címmel tartott előadásai hangzottak el.

Október

2. A Berzsényi Dániel Könyvtár helytörténeti klubja „Egyedül is megy – Családkutatás amatőröknek” című rendezvényén Spiegler-Kutasi Nikolett könyvtáros vendége Spiegler Tibor helytörténeti gyűjtő volt.

3. A Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár teremkönyvtárában, Csapláros Andrea múzeumigazgató (Savaria MHV Múzeum) ajánlásával megnyílt a „Piranesei-240 – Válogatás a Herzan-könyvtár rézmetszet-gyűjteményéből” című kiállítás.

3–4. A Vasi Skanzen az állatok világnapja és a magyar népmese napja alkalmából, gyermekcsoportok számára meghirdetett rendezvényén a szárnyasok kerültek a középpontba.

4. Szombathelyen, a Martineum Felnőttképző Akadémián, Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke ajánló szavaival megnyílt a „Miatyánk a kortárs magyar festészetben” című kiállítás.

7. A Berzsényi Dániel Könyvtár földszinti előadótermében bemutatták a Nagy Háborús Emlékek alkalmából megjelent kiadványokat. A kötetek szerzőivel, szerkesztőivel – dr. Bedécs Gyulával, Csukás Péterrel, Geider Péterrel, Hidég Istvánnal, Isztin Gyulával és Pfinstl Joseffel – dr. Németh Balázs helytörténész pódiumbeszélgetést folytatott.

Szombathelyen, a Bernstein Béla Kulturális Központ őszi zsidó szabadegyetem soron következő eseménye keretében dr. Székely János megyéspüspök ajánlásával bemutatták „A magyarországi zsidóság története” című könyvet.

10. A Savaria Múzeum adott otthont a „Hova megyünk, bajtársak? – Világnak!” című, az 1956-os forradalom leverése után a mai Szlovéniába irányuló menekülthullámról szóló kiadvány bemutatójának. A Vasi Múzeumbarát Egylet a Szombathelyi Szlovén Önkormányzattal és a Pável Ágoston Szlovén Kulturális Egyesülettel közösen szervezte meg a könyvpremiert, amelyen dr. Kovács Attila szerkesztő ismertette a két nyelvű tanulmánykötet tartalmát.

A Nyitott Tér Közhasznú Kulturális Egyesület és a Répcelaki Művelődési Ház és Könyvtár a Répce Galériában bemutatta az „1848–49 hősei és vértanúi” című kiállítást. A Pittmann-gyűjteményből válogatott tárlatot vitéz Fonyódi László ny. főtörzsszászlós, a Honvéd

Hagyományörző Egyesület Vas Megyei Szervezetének elnöke ajánlotta a közönség figyelmébe.

12. Szombathelyhez kötődő költők életével, verseivel kapcsolatos helyszíneket kerestek fel az érdeklődők a „szombathelyi séták” őszi sorozatának második alkalmán. A résztvevők ezúttal Szomorú Árpád, Weöres Sándor, Nagy Gáspár, Faludi Ferenc és Berzsényi Dániel életével és egy-egy versével ismerkedtek meg 5 helyszínen. A sétát Orbán Róbert, a Szent Márton Intézet munkatársa vezette, közreműködtek a Vasi Múzeumbarát Egylet nyitott versmondó körének tagjai.

17. A Smidt Múzeumban folytatódott dr. Kiss Gábor régész szombathelyi várról és egykori urairól szóló előadássorozata. Ezúttal a „királyi vár” utolsó tulajdonosáról, Imre királyról (1196-1204) volt szó.

18. Az AGORA – Savaria Filmszínházban, a Visegrádi Szent György Lovagrend szervezésében bemutatták a „Széles a Piave vize” című dokumentumfilmet. Az alkotás a 83. és 106. gyalogezredek első világháborús küzdelmeit és több kutatóút eredményeit foglalja össze. Az esemény vendégeit dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntötte, emlékező beszédet mondott dr. Durai Miklós önkormányzati helyettes államtitkár.

25. Szombathelyen, a Bernstein Béla Kulturális Központban az őszi zsidó szabadegyetem sorozata keretében tartott eseményen dr. Székely János megyéspüspök az olvasóközönség figyelmébe ajánlotta „A magyarországi zsidóság története” című könyvet.

Kercaszomor Községi Önkormányzata, a Berzsényi Dániel Könyvtár és a Vas Megyei Honismereti Egyesület szervezésében került sor Kapornaky Gyula „Kökényvirág vagyok” című emlékkötetének bemutatójára. Köszöntőt

mondott a rendezvénynek otthont adó intézmény vezetője, Nagy Éva könyvtárigazgató és Kapornaky Sándor, Kercaszomor község polgármestere. A kötetet Soós Kálmán szerkesztő ajánlotta az érdeklődők figyelmébe. A költő munkásságát Pődör György költő méltatta. Zárszót mondott Zsámboki Árpád, a Vas Megyei Honismereti Egyesület elnöke.

26–28. Körmend várossá nyilvánításának 774. évfordulója alkalmából háromnapos programsorozatot szervezett a helyi önkormányzat és a Körmenyi Kulturális Központ, Múzeum és Könyvtár. Az 50 éves Béri Balogh Ádám Táncgyűttes „Most élem gyöngy életem” című jubileumi műsorának közönségét V. Németh Zsolt országgyűlési képviselő és Bebes István polgármester köszöntötte. A Városi Kiállítóteremben bemutatták Szinetár Miklós „Körmend város ünnepnapjai” című munkáját, a „Testis temporis” sorozat 32. füzetét.

29. Szombathelyen, a Püspöki Palota dísztermében, az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont és a Szombathelyi Egyházmegye szervezésében bemutatták Rab Gusztáv „Sabaria, avagy Szent Márton köpenye” című regényét. A megjelenteket dr. Székely János megyéspüspök köszöntötte, a kötetet kerekasztal-beszélgetés keretében dr. Zágorki Czigány Balázs történész és a szerkesztők, dr. Tóth Ferenc és dr. Tüskés Anna, az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont munkatársai ismertették. A beszélgetést Rétfalvi Balázs levéltáros (Egyházmegyei Levéltár) vezette.

November

3. Az Ostffyasszonyfai Hadifogolytemető és Hadisírgondozó Egyesület halottak napi megemlékezést szervezett a hadifogolytemetőben. Az ünnepség résztvevőit dr. Andor Ferenc ny. igaz-

gató (Vas Megyei Temetkezési Vállalat) köszöntötte, majd dr. Székely János megyéspüspök szentmisét celebrált, ökumenikus igeliturgiára került sor, és dr. Holó József ny. altábornagy, HM miniszteri biztos emlékbeszéde hangzott el.

4. Megemlékezést szervezett Szombathelyen a Honderű Asztaltársaság Egyesület az 1956-os forradalom és szabadságharc leverésének emléknapján. A résztvevők a Fő téri Szentháromság-szobortól gyertyákkal, mécsesekkel a kezükben az evangélikus templomhoz vonultak, ahol megkoszorúzták az elesettek emléktábláját. Beszédet mondott dr. Melega Miklós levéltárigazgató (MNL VaML).

7. A Berzsényi Dániel Könyvtárban, a helytörténeti klub szervezésében Spiegler Tibor „Kioszk a Szent István-parkban” című előadása hangzott el.

8. Szombathelyen, az AGORA – Savaria Filmszínházban bemutatták Boros Ferenc, Horváth Zoltán és Tóth Kálmán „Barakkváros foglyai” című filmjét. A vetítést követően az alkotókkal Tanai Ibolya, a Szombathelyi Televízió szerkesztője rövid pódiumbeszélgetést folytatott. Az osttfyasszonyfai hadifogolytábor történetét bemutató alkotás a Vasi Múzeumbarát Egylet örökségpedagógiai programjának részeként, az Első Világháborús Emlékbizottság támogatásával készült el.

9–11. A Vasi Skanzenben megrendezték az immár háromnaposra bővült Szent Márton-napi országos nagyvásárt.

10. Szombathely MJV Szent Márton-napi díjátadó gálájára ezúttal is az AGORA – Művelődési és Sportházban került sor. Ünnepi köszöntőt mondott dr. Puskás Tivadar polgármester.

12. A Genius Savariensis Szabadegyetem 2018–2019. tanév első szemesztere keretében dr. Kalocsai Péter „Szombathely közlekedéstörténete a dualizmus korában” című előadása

hangzott el a Szombathelyi Evangélikus Egyházközség közösségi termében (Szombathely, Körmenői u. 2.).

Szent Mártonról szóló bélyeg- és képeslevezőlap-kiállítás nyílt a szombathelyi Szent Márton Látogatóközpontban, a Domonkos Kör szervezésében. A tárlatnyitó után Sághy Marianne „Szent Márton Krisztus katonája” című könyvét Horváth József pápai prelátus mutatta be az olvasóközönségnek.

14. Magyar László (1818–1864) Afrika-kutatóra emlékeztek születésének 200. évfordulója alkalmából a Berzsényi Dániel Könyvtárban. A fekete föld-rész vándorának regényes életéről prof. dr. Vig Károly muzeológus (Savaria Múzeum), szülőházának kérdésköréről dr. Tilcsik György levéltáros, a Magyar László-emlékmű születéséről Balogh Péter építész előadása hangzott el. A program a könyvtár, az MTA Vas Megyei Tudományos Testülete, a Vas Megyei Honismereti Egyesület és a Vasi Múzeumbarát Egylet közös rendezvényeként valósult meg.

15. Magyarország tíz legelismertebb zsebkészítő családjának termékeiből nyílt kiállítás Sárváron, a Nádasy Ferenc Múzeumban.

16. A Nagy Háborús Emlékév szervező bizottsága kezdeményezésére az első világháború centenáriumi program-sorozatát lezáró szentmisére került sor Szombathelyen a Sarlós Boldogasszony Székesegyházban. A katonai tiszteletadással tartott istentiszteletet dr. Székely János megyéspüspök és Bíró László katolikus tábori püspök celebrálta.

Szombathelyen, az Őrvidék Házban bemutatták Borbély József „Jogáért ki felkél. Szigethy Attila emlékezete” című könyvét. A Magyar Nyugat Könyvkiadó gondozásában kiadott kötet premierjén dr. Hende Csaba, az Országgyűlés alelnöke és Majthényi László, a

Vas Megyei Közgyűlés elnöke szólalt fel. Szigethy Attila (1912–1957) életútjáról, az 1956-os Dunántúli Nemzeti Tanács elnökeként végzett tevékenységéről, sorsáról a szerző, dr. Borbély József c. egyetemi tanár, történész előadást tartott.

Előadótulást szervezett a Westwerk Művészeti Alkotóműhely Kulturális Egyesület Szombathelyen, az Új Irokéz Galériában (Rákóczi u. 12.). A programban Készman József főosztályvezető (Ludwig Múzeum) „Művészet a műalkotásokon túl. A részvételi alapú műalkotás-típusok elméleti kereteiről”; dr. German Kinga egyetemi docens, művészettörténész (Moholy-Nagy Művészeti Egyetem) „Participáció kortárs kiállítási projektekben”; Simon Andrea, a MOME Doktori Iskola hallgatója „Participáció az együttműködésen alapuló művészeti gyakorlatokban és a kurátor szerepe”; Szurcsik János designer: „Design: A jövő művészete?” című előadásai szerepeltek.

A Berzsényi Dániel Könyvtártól a Szent Márton-templomig haladtak a résztvevők a „szombathelyi séták” őszi sorozatának harmadik alkalmán, Orbán Róbert, a Savaria MHV Múzeum Szent Márton Intézet munkatársa vezetésével, miközben a belváros különböző pontjain Gazdag Erzsé, Felleg György, Kocsis László és Stamborszky Lajos verseivel és a költők életével ismerkedtek meg.

17. Szombathelyen, az ELTE SEK dísztermében megrendezték a X. nemzetközi kórusfesztivált.

20. A Berzsényi Dániel Könyvtárban bemutatták Dobri Mária – Mayer László – Melega Miklós – T. Pásztor Ágnes „A Szombathelyi Szépítő Egyesület története, 1885–2015” című könyvét. Az eseményen jelenteket dr. Puskás Tivadar polgármester köszöntötte, bevezetőt mondott Mátis Barna okleveles építészmérnök, a Szombathelyi Érték-

tár Bizottság tagja. A kötetet dr. Melega Miklós, a Szombathelyi Szépítő Egyesület alelnöke ismertette, zárszót mondott Bódi Livia, az SZSZE elnöke.

21. Szombathelyen, az AGORA – Savaria Filmszínházban bemutatták a körmendi Béni Balogh Ádám Táncegyüttes fennállásának 50. évfordulója alkalmából készült „Táncból katedrális” című dokumentumfilmet. A közönséget és a KorFilm Produkció tagjait – Boros Ferencet, Horváth Zoltánt és Kozma Gábort –, illetve a producereket, Korbacsics Tibort Parais István, az AGORA Szombathelyi Kulturális Központ igazgatója köszöntötte. Az esemény moderátora Gergő Judit volt. Megnyitóbeszédet mondott Mihályi Gábor, Harangozó-díjas koreográfus.

A Berzsényi Dániel Könyvtár 4. emeleti előadótermében bemutatták Nagy Ferenc „Szombathely története fémbe vésve” című könyvét és megnyílt a szerző numizmatikai gyűjteményéből válogatott kiállítás. Az eseményen jelenteket Nagy Éva könyvtárigazgató köszöntötte, a könyvről ismertetőt mondott és a kiállítást megnyitotta Majthényi László, a Vas Megyei Közgyűlés elnöke. A szerzővel Pál József, a Magyar Éremgyűjtők Egyesülete Szombathelyi Szervezetének titkára beszélgetett.

A „Legenda és valóság: Az elfeledett szombathelyi vár és egykori urai” címmel indított sorozat harmadik előadásában a Smidt Múzeumban dr. Kiss Gábor régész az első győri püspökről, a Csák nembeli Ugrinról (1188–1204) beszélt.

27. Szombathelyen, a MNL VaML előadó- és kiállítótermében bemutatták a „Reformáció 500” MNL-projekthez kapcsolódó forráskiadványokat. Baranyay Csaba espereshelyettes (Vasi Evangélikus Egyházmegye) és Balogh Péter gondnok (Őrségi Református Egyházmegye) köszöntő szavai után a „»Mi

úgymond mennyei polgárok vagyunk...« Válogatás a magyarországi protestantizmus történeti emlékeiből a Magyar Nemzeti Levéltárban” című könyvet Kovács Eleonóra főlevéltáros (MNL Országos Levéltára, a „Reformáció 500” MNL-projekt vezetője, a Magyarországi Evangélikus Egyház Gyűjteményi Tanácsa elnöke), a „Forrásaink a reformációról – Dokumentumok az MNL Vas Megyei Levéltárából” című kiadványt Söppei Imre levéltáros (MNL VaML Kőszegi Fióklevéltára) méltatta.

28. A MNL VaML előadó- és kiállítótermében Bajzik Zsolt levéltáros (MNL VaML) „A sorokpolányi kastély története” címmel előadást tartott. Az eseményt a Vasi Múzeumbarát Egylet szervezte meg.

Vasváron, a Dr. Bendefy László Városi Könyvtár és a Domonkos Rendtörténeti Gyűjtemény közös rendezvénye keretében bemutatták Bendefy László „Juliánusz levelei a pápai levéltárban” című könyvét és a Domonkos Rendtörténeti Gyűjtemény kiadványsorozatában megjelent „Magyar domonkos rendtörténet” 1–4. kötetét. A résztvevők megismerkedhettek a könyvtárban található Fábrián Tamás Ásványgyűjteménnyel, dr. Zágórhidi Czigány Balázs vezetésével tartott városi séta során megtekintették a múzeumot és a Domonkos Rendtörténeti Gyűjteményt is.

29. Szombathelyen, a Bernstein Béla Kulturális Központ őszi zsidó szabadegyeteme keretében, dr. Tilcsik György levéltáros „Mozaikok szombathelyi zsidóság történetéből a 19. század elejétől” című előadása hangzott el.

„Biológiai inváziók – özönnövények és özönállatok hazánkban” címmel előadóülést szervezett a Savaria MHV Múzeum és az MTA Vas Megyei Tudományos Testülete a Savaria Múzeumban. Csapláros Andrea múzeumigazgató kö-

szöntője és dr. Vig Károly tudományos igazgatóhelyettes bevezetője után prof. dr. Vig Károly (Savaria MHV Múzeum): „Inváziós gerinctelen állatok”; Illés Péter Gábor (Kőszegi Evangélikus Gimnázium): „Inváziós rákok”; Dankovics Róbert (Savaria MHV Múzeum): „Inváziós gerinces állatok”; dr. Balogh Lajos (Savaria MHV Múzeum): „Inváziós lágyszárú növények”; dr. Csiszár Ágnes és dr. Korda Márton (Soproni Egyetem): „Inváziós fás szárú növények” és Vidéki Róbert (Doronicum Kft., Felsőcsatár): „Inváziós vízínövények” című előadása hangzott el.

30. Ostffyasszonyfán, a Művelődési Ház és Könyvtár termében is bemutatták a „Barakkváros foglyai. Az ostffyasszonyfai hadifogolytábor története” című ismeretterjesztő filmet. A vetítést követően Csák Zsófia történész, Horváth Zoltán és Tóth Kálmán részvételével rövid beszélgetés zajlott a filmről.

December

5. A Berzsényi Dániel Könyvtár földszinti előadótermében, a Benkő Sándor fotóriporter fényképeiből rendezett kiállításához kapcsolódva, kerekasztal-beszélgetésre került sor, amely a város elfeledett sírkertjeiről, síremlékeiről, egykori híres családjairól, neves közéleti személyiségeiről szólt. Az esemény vendége Mayer László és dr. Pál Ferenc levéltárosok, továbbá dr. Kiss Gábor régész volt. A moderátor szerepét Merklin Tímea újságíró vállalta. A program végén, rendhagyó módon, Benkő Sándor nyitotta meg saját tárlatát.

7. A Nagy Háborús Emlékév szervező bizottsága könyvpremiert rendezett a Megyeháza címertermében. A „Dédapánk Nagy Háborúja. Emlékek családi legendáriumokból” című kötet bemutatóján megjelent vendégeket Harangozó Bertalan kormány megbízott köszöntöt-

te, majd Majthényi László elnök (Vas Megye Közgyűlése) mondta el az első világháború centenáriumáról megfogalmazott gondolatait. A kötetet Jagadics Péter szerkesztő ismertette, zárszót mondott dr. Puskás Tivadar polgármester.

8–9. Az ünnepi készülődés jegyében a Savaria MV Múzeum ez évben is megrendezte a kétnapos karácsonyi vásárt a Szombathelyi Képtárban.

11. Szombathelyen, a Városháza házasságkötő termében rendezte meg a MNL VaML, a Szombathelyi Egyházmegyei Levéltár és a Szülőföld Könyvkiadó a „Szombathely város kiváltságlevele 1607” című kötet ünnepélyes bemutatóját. Az esemény résztvevőit dr. Puskás Tivadar polgármester és dr. Székely János megyéspüspök köszöntötte. A kiváltságlevél történetét ismertette és a kiadványt bemutatta: Rétfalvi Balázs, a Szombathelyi Egyházmegyei Levéltár vezetője, dr. Zágórhidi Czigány Balázs, a vasvári Domonkos Rendtörténeti Gyűjtemény vezetője és dr. Melega Miklós igazgató (MNL VaML).

12. A Smidt Múzeumban, a „Legenda és valóság: Az elfeledett szombathelyi vár és egykori urai” című sorozat ne-

gyedik, egyben befejező alkalmán dr. Kiss Gábor régész Péter győri püspökről (1205–1217) szóló előadása hangzott el.

15. Brenner János (1931–1957) 2018. május 1-jén, Szombathelyen történt boldoggá avatási szertartásának helyét, az Emlékmű alatti dombot a rábakethelyi káplánról nevezték el. A Boldog Brenner János liget megáldási ünnepségén köszöntőt mondott dr. Hende Csaba országgyűlési képviselő, az Országgyűlés alelnöke, dr. Puskás Tivadar polgármester és dr. Székely János megyéspüspök.

20. Szombathelyen, a MNL VaML előadó- és kiállítótermében, dr. Fekete Mária régész, tanszékvezető (Pécsi Tudományegyetem Ókortörténeti Tanszék) és Tóth Csaba Munkácsy-díjas festőművész ajánlásával bemutatták Károlyi Mária „A kozmikus parancs. A séi kőkori település vallásos művészete” című könyvét.

28. A Berzsenyi Dániel Könyvtárban bemutatták Devecsery László „Holdárnyék” című kötetét. Köszöntőt mondott Nagy Éva könyvtárigazgató, a költővel Éles Krisztina, a Nemzeti Művelődési Intézet Vas megyei irodavezetője beszélgetett.